

Poročilo o izvajanju interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja v študijskem letu 2014/2015

Uvod

V študijskem letu 2014/2015 se je vpisala šesta generacija študentov interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja, izvajali so se vsi trije letniki.

V tem študijskem letu je doktoriralo šest študentov prvih dveh generacij.

Poleg izvajanja študijskega programa je bila osrednja pozornost namenjena pripravi vloge za podaljšanje akreditacije. Vloga je bila na NAKVIS poslana 9. marca 2015.

Vpis in izvedba programa

V študijskem letu 2014/2015 se je v 1. letnik interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja vpisalo 8 študentov, v 2. letnik 8 in v 3. letnik 6 študentov. V dodatno leto so bili vpisani trije študenti. Skupaj je bilo v študijskem letu 2014/2015 vpisanih 25 študentov. Vsi študenti so ob vpisu v prvi letnik prejeli tudi predstavitveni zbornik doktorskega študijskega programa Varstvo okolja. Dve študentki sta bili vpisani po zaključenem magisteriju znanosti, priznane so jima bile obveznosti v skupnem obsegu 60 KT. Vpis v vse letnike je bil izveden elektronsko.

Vpis po posameznih študijskih letih je razviden iz spodnje preglednice:

Doktorski študijski program	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
1. letnik	32	23	10	10	10	8
2. letnik	/	22	23	10	6	8
3. letnik	/	/	10	19	8	6
Dodatno leto	/	/	/	3	12	3
Skupaj	32	45	43	42	36	25

Prehodnost iz 1 v 2. letnik je bila 80 %; malce višja, 83,3 % pa iz 2. v 3. letnik. Ena študentka je v tretji letnik napredovala po prekinitvi. Prehodnost je precej visoka, predvsem zahvaljujoč upoštevanju navodil in rokov za pridobitev soglasja k temi doktorske disertacije. Tako so študenti drugega letnika pravočasno izpolnili tudi ta pogoj za vpis v 3. letnik. V minulih študijskih letih so imeli študenti največ težav prav s pravočasno pridobitvijo soglasja k temi doktorske disertacije, ker je večina postopek začela prepozno.

Glede na število študentov, ki so si izbrali posamezni predmet, se je v študijskem letu 2014/2015 poleg obveznega metodološkega predmeta v 1. letniku in doktorskih seminarjev v 2. in 3. letniku izvajalo še 6 temeljnih in 9 izbirnih predmetov. V polnem obsegu sta se izvajala le obvezen predmet Interdisciplinarno znanstveno raziskovalno delo in doktorski seminar v 2. letniku. Drugi, tako temeljni predmeti kot izbirni predmeti so se izvajali s konzultacijami.

Štirje študenti, vpisani v druge doktorske programe (BF, FGG, Univerza v Novi Gorici), so v tem letu poslušali predavanja/konzultacije in opravljalo izpite iz štirih predmetov doktorskega študijskega programa Varstvo okolja. Poleg njih si je predmet na programu Varstvo okolja izbrala tudi ena tuja študentka v okviru programa CEEPUS. Štirje študenti doktorskega študijskega programa Varstvo okolja so si izbrali pet predmetov, ki so se izvajali v drugih doktorskih študijskih programih UL in na Univerzi v Lizboni. Dva študenta drugega letnika

v študijskem letu 2014/2015 sta bila študenta tujca (Makedonija in Hrvaška). Temu je bilo prilagojeno tudi izvajanje predmetov, ki sta si jih izbrala.

Predstavitev osnutkov tem doktorskih disertacij v 1. letniku

Študenti 1. letnika so pri obveznem predmetu Interdisciplinarno znanstveno raziskovalno delo javno predstavili dispozicije svojih doktorskih disertacij. Predstavitev osnutkov tem, ki je bila 17. marca 2015 na BF, je uspešno opravilo sedem študentov 1. letnika. Udeležba na predstavitvi je bila obvezna tako za študente kot njihove mentorje in somentorje.

Doktorski seminarji s predstavitvijo teme doktorske disertacije v 2. letniku

Doktorski seminarji, na katerem sodelujejo s strani senatov članic imenovani člani komisij za oceno primernosti tem doktorskih disertacij študentov, člani programskega sveta ter mentorji in somentorji, vabljeni pa so tudi vsi drugi študenti Varstva okolja, so se izvajali v letnem semestru. Uspešno ga je opravilo devet študentov. Koordinator doktorskih seminarjev v 2. letniku je bil prof. dr. Franc Lobnik. Seminarji imajo med študenti pozitiven odziv, saj na ta način spoznajo raziskovalno delo drugih in s strani komisije dobijo usmeritve in predloge za nadaljnje delo na doktorskih disertacijah. Doktorski seminarji so bili za študente 2. letnika organizirani ob torkih na Biotehniški fakulteti, in sicer 7. 4., 12. 5., 16. 6. in 14. 7. 2015.

Doktorski seminarji s predstavitvijo doktorske disertacije pred javnim zagovorom v 3. letniku

Doktorske disertacije je v tem študijskem letu javno predstavilo osem študentov (Rok Soczka Mandac, Maruša Špitalar, Andrej Verlič, Anamarija Slabe, Petra Štrekelj, Janez Matos, Martina Oder, Barbara Vodopivec in Sandra Bonča), štirje med njimi so disertacijo že uspešno zagovarjali na FPP, BF in FF, ostali bodo zagovor predvidoma imeli v začetku študijskega leta 2015/2016 na FGG, FF in BF. Pri teh doktorskih seminarjih, ki jih vodijo namestniki predsednika programskega sveta za posamezno področje, je obvezna prisotnost članov komisij za oceno disertacije ter mentorjev in somentorjev, vabljeni pa so tudi vsi drugi študenti, člani programskega sveta in izvajalci študija.

Sofinanciranje študijskega programa tretje stopnje

Zaskrbljujoče je, da tudi v študijskem letu 2014/2015 ni bilo objavljenega nobenega razpisa za sofinanciranje doktorskega študija. Zagotovo je to eden od razlogov za manjši vpis na doktorske študijske programe. Negotovost sofinanciranja je marsikaterega kandidata odvrnila od vpisa na študij, četudi je bil na študij že sprejet. Kot drugi razlog za manjši vpis velja izpostaviti 185. člen ZUJF, skladno s katerim proračunski porabniki ne smejo sklepati pogodb o izobraževanju z zaposlenimi. Želimo, da bi država v kratkem našla ustrezno sistemsko rešitev za (so)financiranje doktorskega študija v prihodnje.

Programski svet

V študijskem letu 2014/2015 se je Programski svet sestal na dvanajstih sejah, šestih rednih in šestih dopisnih. Kolegij predsednice, ki ima vlogo posvetovalnega telesa, in je po pooblastilu Programskega sveta obravnaval vloge študentov in druga vprašanja, povezana z izvajanjem študijskega programa, se je sestal na petih rednih sejah.

Programskemu svetu je konec septembra 2014 potekel štiriletni mandat. Senat UL je na seji 24. 6. 2014 imenoval Programski svet doktorskega študija Varstvo okolja za novo mandatno obdobje (od 28. septembra 2014 do 27. septembra 2018). Kandidate za člane programskega sveta so predhodno predlagali senati članic, ki sodelujejo pri izvedbi študija. Konstitutivna seja je bila 21. oktobra 2014. Za predsednico je bila soglasno izvoljena prof. dr. Andreja Žgajnar Gotvajn s FKKT. Za namestnike predsednice so bili izvoljeni: prof. dr. Jože Rakovec, FMF (za področje naravoslovja), prof. dr. Mitja Brilly, FGG (za področje tehnike), prof. dr. Franc Lobnik, BF (za področje biotehnike), izr. prof. dr. Martin Dobeic, VF (za področje medicine) in izr. prof. dr. Andreja Cirman, EF (za področje družboslovja in humanistike).

Poleg izvajanja študijskega programa je bila osrednja naloga Programskega sveta v tem letu priprava vloge za podaljšanje akreditacije študijskega programa. Pred končno oddajo vloge je bilo sprejetih še nekaj sprememb študijskega programa, ki so se nanašale na spremembe nosilcev in izvajalcev predmetov ter uvedbo novega izbirnega predmeta. Vloga za podaljšanje akreditacije, ki vključuje tudi nove vsebine s področja upravljanj s tveganji (štiri temeljne predmete Upravljanje s tveganji, Krizni menedžment, Seizmologija in potresno inženirstvo in Medicina v izrednih razmerah ter izbirni predmet Fiziologija v posebnih razmerah), je bila po potrditvi na vseh senatih članic, izvajalkah interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja posredovana na Komisijo za doktorski študij 24. 12. 2014. Senat Univerze v Ljubljani je vlogo obravnaval 3. 3. 2015, na NAKVIS je bila poslana 9. 3. 2015. Vloga za podaljšanje akreditacije in kratek povzetek poročil o izvajanju študija sta bila prevedena v angleški jezik.

Do priprave tega poročila NAKVIS še ni imenoval skupino evalvatorjev.

Programski svet in kolegij predsednika sta poleg priprav vloge za podaljšanje akreditacije obravnavala in sklepala še o naslednjih pomembnih vprašanjih:

- predlogih tem doktorskih disertacij študentov
- različnih prošnjah študentov
- angleški spletni strani študija
- študentskih anketah
- finančnih zadevah
- organizaciji informativnih dni na članicah
- promociji študija
- pripravi in oblikovanju predstavitvenega zbornika in letaka študija

Precej časa je namenil tudi pripravam na razpis za vpis in izvajanju študijskega programa v letu 2015/2016. O prijavah kandidatov na razpis za vpis na študij ter pripravah na izvajanje programa v novem študijskem letu je programski svet sklepal na 6. seji 1. septembra 2015.

Programski svet je skrbel tudi za zaključevanje univerzitetnega podiplomskega študijskega programa Varstvo okolja. Študij ima z magisterijem ali doktoratom znanosti možnost zaključiti še okoli 60 študentov. Zadnji dan za zagovor magistrskega dela oz. doktorske disertacije je 30. 9. 2016.

Študentska anketa

Rezultati anket, ki so jih študenti 1. letnika izpolnjevali ob koncu študijskega leta 2014/2015 so pokazali, da je prvo leto študija izpolnilo pričakovanja študentov in vsi, ki so izpolnili vprašalnik, bi se tudi danes odločili za vpis na ta študij. Zadovoljni so bili z izvajalci izbirnih predmetov in obveščenostjo glede izvajanja, malo manj pa z razporedom ur predavanj in konzultacij ter izvedbo temeljnih predmetov. Več kot polovica študentov 2. letnika je ocenila, da je študij prekratek za kakovostno raziskovalno delo. Zadovoljni so z izvedbo organiziranih oblik pouka in ponudbo izbirnih predmetov. Izpostavili so težave pri prijavi dispozicije doktorske disertacije in dolgotrajni postopek za pridobitev soglasja k temi disertacije. Razveseljav je podatek, da je večina študentov že začela s pisanjem znanstvenega članka oz. so ga že poslali v objavo. Tako študenti 1. kot 2. letnika so pohvalili sodelovanje z mentorji, možnost udeležbe na znanstvenih konferencah ter strokovno pomoč referatov. Želijo si več predavanj in vsebin o pisanju znanstvenih člankov ter več sodelovanja med študenti in predavatelji.

Promocija doktorskega študijskega programa

Za univerzitetni doktorski študij Varstvo okolja je bil na Univerzi v Ljubljani izdelan model študija v angleškem jeziku z vključevanjem izobraževanja na daljavo po konceptu »blended learning«. Z njim želimo vstopiti v mednarodni prostor izobraževanja in vanj prispevati s kakovostnimi vsebinami, raziskovalnim delom, povezovanjem z drugimi izobraževalnimi

ustanovami v tujini in izmenjavo tujih in domačih študentov. Ker so nekatera predavanja posneta, se lahko študent vnaprej pripravi na diskusijo v predavalnici. S testnimi vprašanji in anketami učitelj spodbudi diskusijo. Vprašanja, ki so vključena v posnetke, in na katera morajo študentje odgovoriti, so merilo, s katerim profesor ugotavlja, ali so razumeli in obvladajo podano snov. Ta koncept je zelo koristen za programe, kjer je malo slušateljev in se predavanja ne izvajajo.

Skladno s sprejetimi spremembami programa je bil pripravljen posodobljen dvojezičen predstavitevni zbornik interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja v slovenskem in angleškem jeziku. Ob vpisu so ga prejeli vsi študenti. Na spletnih straneh je bil objavljen tudi v obliki e-knjige (http://www.uni-lj.si/studij/studijski_programi/doktorski_programi_3%20stopnja/varstvo_okolja/).

Predstavitve študijskega programa je bila v okviru informativnih dni organizirana na vseh članicah izvajalkah študija. Posodobljen je bil tudi seznam potencialnih mentorjev, ki je objavljen na spletni strani študija http://www.uni-lj.si/studij/studijski_programi/doktorski_programi_3%20stopnja/varstvo_okolja/.

Članica Programskega sveta doc. dr. Vasilka Sancin s Pravne fakultete je pripravila predstavitevni letak študija, ki je bil po elektronski pošti poslan potencialnim kandidatom in drugim, ki bi jih informacija o študiju lahko zanimala. Nekaj izvodov je bilo tudi natisnjenih za promocijsko gradivo na različnih srečanjih, konferencah in informativnih dneh.

Ob posodabljanju spletne strani Univerze v Ljubljani je bila pripravljena tudi samostojna spletna podstran programa Varstvo okolja v angleškem jeziku, dostopna na naslovu http://www.ul.si/study/study_programmes/postgraduate_studies_3rd_cycle/environmental_protection/.

Druge aktivnosti

Univerza v Ljubljani Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo je v sodelovanju s Programskim svetom interdisciplinarnega doktorskega študija Varstvo okolja, podjetjem Pictorama, Univerzo v Brescii in Univerzo BOKU uspešno kandidirala na razpisu Evropske komisije Erasmus+ v okviru ključnega ukrepa 2: strateška partnerstva na področju terciarnega izobraževanja. Pridobljena sredstva bodo namenjena organizaciji poletnih šol v letih 2016 in 2017 z naslovom » Environmental Protection and Natural Disasters«. Projekt bo omogočil študentom in akademskemu osebju iz partnerskih institucij razpravo in študij o okoljskih vprašanjih in naravnih nesrečah. Cilj poletnih šol je privabiti motivirane študente z najmanj triletnimi akademskimi izkušnjami iz različnih držav Evrope. Pomemben rezultat poletnih šol je tudi razvoj in priprava učnih vsebin s tematiko okolja in tematiko tveganj in nesreč, ki bodo omogočile doktorski študij Varstva okolja v angleškem jeziku in na daljavo. Z izobraževanjem po konceptu »Blended learning«, kombinirano na daljavo in v predavalnici, bodo vsebine predstavljene na interaktiven način, udeležencem pa zagotovljena mednarodna in multidisciplinarna izkušnja.

Na Biotehniški fakulteti so izdali knjigo Tla Slovenije s pedološko karto v merilu 1: 250 000. V knjigi, ki bo tudi učno gradivo pri temeljnem predmetu »Tla in geologija okolja« ter pri izbirnem predmetu »Vrednotenje zemljišč in gospodarjenje« na doktorskem programu Varstvo okolja, so združili znanje 30-letnega raziskovalnega dela in pedološkega kartiranja Slovenije. Študentom je dostopna na spletni strani European Soil Data Centre; <http://eussoils.jrc.ec.europa.eu> in Centra za pedologijo in varstvo okolja Univerze v Ljubljani, Biotehniška fakulteta; <http://soil.bf.uni-lj.si>. Knjiga je bila predstavljena na svetovni razstavi EXPO 2015 v Milanu v slovenski hiši in hiši Evropske unije. Izdaja knjige sovпада odločitvi Združenih narodov in FAO, da leto 2015 proglasi za mednarodno leto tal.

Zaključek

Rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Ivan Svetlik je 20. 5. 2015 podelil desetisoči naziv doktor znanosti. Prejela ga je študentka podiplomskega študija varstvo okolja, ki je z doktorsko disertacijo z naslovom *Vloga socialnih dejavnikov pri razvoju okoljske ozaveščenosti in spreminjanju okoljskega vedenja* socialnih dejavnikov je doktorirala pod mentorstvom prof. dr. Marka Poliča s Filozofske fakultete.

Omeniti velja še, da študenti še lahko zaključujejo star univerzitetni podiplomski študijski program varstvo okolja in da sta v študijskem letu 2014/2015 z magisterijem znanosti študij zaključila dva študenta in z doktoratom znanosti štirje študenti.

prof. dr. Andreja Žgajnar Gotvajn
predsednica Programskega sveta
Varstvo okolja